

بروشور اجرای طرح گسترش سواد آبی (بر پایه کتاب انسان و محیط زیست)

با محوریت سیلاب

طرح ملی دانش آموزی نجات آب
دانا ب

اجرای طرح گسترش سواد آبی (بر پایه کتاب انسان و محیط زیست) با محوریت سیلاب

سیل چیست؟
سیل به معنی طغیان کردن آب زیر آب رفته گستره ای از زمین و طوفانی شدن می باشد. در خلال یا پس از یک بارندگی شدید، مقدار ظرفیت یک رودخانه به سرعت افزایش یافته و در نتیجه آب از بستر عادی خود سر ریز کرده و مناطق اطراف را در بر می گیرد.

سیل چه زمانی اتفاق می افتد؟
سیل زمانی به وقوع می پیوندد که یک سطح پست زمین از آب پر شده باشد. بدترین حالت های سیل رودخانه ای معمولاً در زمین های حاشیه ای یک رود جاری می شود.

سیل زمانی رخ می دهد که خاک و پوشش گیاهی یک منطقه توانایی جذب کامل آب را نداشته باشد. در این زمان حجم آب به صورت غیر قابل کنترل از طریق کانال های رودخانه ای یا حفره های طبیعی یا مخازن آب دست ساز بشر، ریزش می نماید. سیل های دوره ای به صورت طبیعی در بسیاری از رودخانه ها رخ داده و باعث به وجود آمدن مناطقی به نام دشت های سیلابی می گردد.

۴- از خطوط فشارقوی دوری کنید.
۵- از ساختمان هایی که اطرافش را آب احاطه کرده است، دور شوید.
۶- زمانی به خانه بازگردید که مسئولان وضعیت را امن اعلام کنند.
۷- لوازم برقی را قبل از استفاده کنترل و خشک کنید.
۸- مواد خوراکی آلوده شده به آب سیل را مصرف نکنید.

حفاظت و صیانت از منابع آب
مسئولیت حفاظت و صیانت از این منابع آب ارزشمند در درجه اول متوجه شرکت آب منطقه ای کرمان و سایر سازمان های ذیربط از جمله سازمان جهاد کشاورزی، محیط زیست و ... در درجات بعدی یک وظیفه عمومی متوجه عموم مردم جامعه خاصاً بهره برداران و نیتفغان می باشد. **آموزی نجات آب**
در این راستا شرکت آب منطقه ای کرمان با برنامه یرزی مدون در سالهای اخیر اقدامات مناسب و درخور توجهی را به انجام رسانده و در حال حاضر نیز به صورت مستمر در حال جریان می باشد. بخشی از این اقدامات عبارتند از:

- تقویت و استقرار گروه های گشت و بازرسی در جهت حفاظت از منابع آب از سال ۱۳۸۵
- تجهیز بیش از ۹۰٪ منابع آب شهرستان های قروه و دهگلان به کنتورهای هوشمند آب و برق و فعال سازی و بهره برداری از این ابزار سنجش.
- ۱۱- هرگز از درختان در معرض سیل به عنوان محل استفاده نکنید.
- ۱۲- در جریان سیل شنا نکنید.
- کاهش ساعات کارکرد مندرج در پروانه های بهره برداری و به تبع کاهش حجم آب قابل بهره برداری و تقلیل سطح زیر کشت چاه های بهره برداران.

۶

۸- در جریان آب راه نروید چرا که ۱۵ سانتیمتر آب در حال حرکت ممکن است باعث برهم خوردن تعادل شما شود و اگر مجبورید حرکت کنید از مسیری بروید که آب حرکت نمی کند، برای اینکه از استحکام زمین جلوی پای خود مطمئن شوید از یک تکه چوب دستی استفاده کنید.

۹- در منطقه سیل زده رانندگی نکنید، اگر سیل اطراف خود را منقطع کرده و در ارتفاع بروید.

۱۰- هیچگاه به تنهایی در یک ناحیه سیل زده به این طرف و آن طرف نروید.

۱۱- هرگز از درختان در معرض سیل به عنوان محل امن استفاده نکنید.

۱۲- در جریان سیل شنا نکنید.

تکات زیر را برای رانشنگی در شرایط سیل به خاطر بسپارید:

۱- در بیشتر خوردروها ارتفاع ۱۵ سانتی متر آب می تواند به کف خودرو برسد و کنترل آن را مختل نماید و یا حتی باعث توقف حرکت آن شود.

۲- خودرو، وسایل نقلیه محل امنی در مقابل سیل نیست، اگر وسایل نقلیه شما در حرکت ایستاد فورا آن را ترک کرده و به جای مرتفع بروید.

۳- در هنگام رانندگی مراقب شیب ها و پیچ های جاده ها باشید، یا بنده سنگین حرکت کنید چون در این مواقع، ترمزها در آب به خوبی کار نمی کنند.

اقدامات بعد از وقوع سیل:

۱- خود را به نزدیک ترین محل امداد رسانی هلال احمر یا سایر مراکز امداد رسانی برسانید.

۲- برای اطمینان از سلام بودن آب آشامیدنی، حتماً به گزارش اخبار محلی توجه کنید و آب آشامیدنی را قبل از مصرف جوشانید.

۳- از آب در جریان فاصله بگیرید.

۷- برای جلوگیری از برگشت آب سیل و فاضلاب از طریق مجاری فاضلاب به داخل منازل، دریچه های کنترل فاضلاب تعبیه کنید.

۸- برای جلوگیری از ورود سیلاب به داخل خانه، در مسیر آن سد، خاکریز و سیل بند بسازید.

۹- اگر در جایی زندگی می کنید که به طور دائم با خطر سیل گرفتگی مواجه هستید، با استفاده از مصالح مناسب و تمهیدات لازم، ساختمان خود را ضد آب کنید و دیوارهای زیرزمین را با عایق های ضد آب بپوشانید تا جلوی نفوذ آب و آسیب های بعدی گرفته شود.

۱۰- منزل خود را در مقابل حوادث بیمه کنید.

اقدامات حین وقوع سیل:

۱- برای اطلاع از وضعیت و نیز گرفتن دستورهای لازم به رادیو، تلویزیون و یا اعلام خبر از طریق بلندگو های عمومی گوش دهید. در صورتی که دستور تخلیه داده شد بلافاصله این کار را انجام دهید.

۲- زمانی که تشخیص دادید سیلاب در حال شکل گیری است، خیلی سریع عمل کرده خود را نجات دهید، شما تنها چند دقیقه ای برای این کار فرصت دارید.

۳- از فاضلاب ها و جویبار های به ظاهر آرام دوری کنید، به خاطر داشته باشید جویبار ها، کانال های فاضلاب، تنگ ها و ... نیز می توانند به ناگهان دچار سیلاب شوند.

۴- اگر خانه شما در محل مرتفعی است و خطر آب گرفتگی شما را تهدید نمی کند، نیاز به خروج از منزل نیست.

۵- مناطق کم ارتفاع را خیلی سریع ترک کنید و به مناطق مرتفع نور از رودخانه ها و نهرها بروید.

۶- در صورت ترک خانه، اشیای گرانبها را به محل های بالاتری در منزل ببرید و درها را قفل کنید.

۷- جریان آب، برق و گاز را برای جلوگیری از آب گرفتگی، برق گرفتگی و انفجار قطع کنید.

عوامل انسانی وقوع سیل:
فعالیت بشر به چند صورت اجتماعال وقوع سیل را افزایش می دهد.
از آن جمله می توان به ساختمان سازی در دشت های سیلابی رود اشاره کرد.
شهرسازی و حذف گیاهان باعث کاهش مقدار آب نفوذی و افزایش آب سطحی می شود.

اقدامات قبل از وقوع سیل:

۱- از ساختن خانه در حریم رودخانه به طور جدی بپرهیزید.

۲- برای زمان وقوع سیل در ظرف های مطمئن، آب سالم ذخیره کنید.

۳- مقداری غذا را به صورت کنسرو ذخیره کنید.

۴- سیله و روشنائی تهیه کنید.

۵- اسناد و اوراق بهادار در جعبه های ضد آب و مطمئن قرار دهید.

۶- اگر آب گرم کن و یا وسایل برقی در معرض سیل قرار نمانند، آنها را در جایی بالاتر از سطح موجود قرار دهید.

۳